

Fagskolen
i Østfold

Fagskolen i Østfold

Studieplan 2019- 2021

Kreftomsorg og lindrende pleie

60 studiepoeng

Revidert 15.04.19

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	2
2. Forventet læringsutbytte	4
2.1 Kunnskaper	4
2.2 Ferdigheter	4
2.3 Generell kompetanse	4
3. Opptakskrav.....	5
4. Tekniske forutsetninger.....	6
5. Studietilbudets innhold, omfang og organisering.....	7
5.1 Innhold.....	7
5.2 Omfang	8
6. Læringsformer	8
7. Praksis.....	10
8. Evaluering	13
9. Vurdering.....	13
9.1 Vurdering av praksis	14
9.2 Kriterier for vurdering av skriftlige arbeidskrav	14
10. Eksamen	15
10.1. Rett til begrunnelse og klage over karakterfastsetting.....	15
10.2 Klage over formelle feil ved eksamen	15
11. Dokumentasjon	15
11.1 Vitnemål	15
11.2 Karakterutskrift	15
12. Litteratur.....	16
Vedlegg 1. Emnebeskrivelser	17
Emne 1: Felles innholdsdel.....	17
Emne 2: Kreftsykdommer og behandlingsformer	20
Emne 3: Rehabilitering	22
Emne 4: Lindrende omsorg ved livets slutt (palliasjon)	24
Emne 5: Hovedprosjekt	27

1. Innledning

Målsetting for fagskoleutdanning innen helsefag

Med fagskoleutdanning menes yrkesrettede utdanninger som bygger på videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse. Med yrkesrettet utdanning menes utdanning som gir kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere generelle opplæringstiltak.

Det overordnede målet for fagskoleutdanning er:

«godkjend fagskoleutdanning skal vere av høg kvalitet og gi studentane kvalitetssikra, fleksible og arbeidsmarknadsretta utdanningstilbod» (jf. Prop 1 S (2012-2013) for Kunnskapsdepartementet).

Et mål for helseutdanningene er å utdanne reflekterte yrkesutøvere, med høy yrkesetisk standard, som tar initiativ til å planlegge, organisere og iverksette tiltak med tjenesteytere og brukere. Fagskoleutdanningene skal sikre den enkeltes, samfunnets og arbeidslivets behov for ny kompetanse i tråd med nye oppgaver og utfordringer innen helsesektoren. Dagens og framtidens utfordringer for samfunnet generelt og innen helsesektoren spesielt, innebærer behov for nytenkning innen utdanningene.

Fagskoleutdanningen er tverrfaglig, og har et klart brukerperspektiv. Med tverrfaglig i denne sammenheng menes at fagskoleutdanningene er rettet mot arbeidstakere med forskjellig faglig bakgrunn innen helsefagene fra videregående opplæring.

Helse- og oppvekstfaglig yrkesutøvelse er basert på en kombinasjon av praktiske erfaringer fra arbeid med mennesker og nyere relevant kunnskap om det helse- og oppvekstfaglige området. I tillegg er det nødvendig at yrkesutøvere gjør vurderinger og fatter beslutninger på et rettslig og etisk holdbart grunnlag.

Yrkesutøvelsen foregår i et samspill mellom praktiske erfaringer og relevant teori. Helsefaglig yrkesutøvelse er basert på en kombinasjon av praktiske erfaringer fra arbeid med mennesker og nyere relevant kunnskap om det helsefaglige området. I tillegg er det nødvendig at yrkesutøvere gjør vurderinger og fatter beslutninger på et rettslig og etisk holdbart grunnlag. Helsesektoren påvirkes av samfunnsutviklingen, det skjer også raske endringer i medisinsk utvikling og befolkningens helsetilstand. De siste årene har vært preget av gjennomgripende helsepolitiske reformer. Grunnet både demografiske forhold og en samfunnsutvikling med økende etterspørsel etter alle typer helse- og omsorgstjenester, er det av avgjørende betydning for vårt velferdssamfunn at vi klarer å rekruttere og beholde kompetent personell. Brukerne stiller krav til kvalitet på tjenestene og fagskoleutdanning vil kunne gi en spisskompetanse for fagarbeidere i sektoren. Samfunnet endrer seg raskt, og blir stadig mer komplekst. Dette fordrer en kontinuerlig utvikling av velferdstjenestene og det er viktig at også ansatte får delta i denne utviklingen. Kvalifisert personell utgjør den viktigste ressursen i helsetjenesten og denne tilgangen er en forutsetning for å kunne gjennomføre reformer og opptrappingsplaner innen denne tjenesten.

Studieplanen i kreftomsorg og lindrende pleie er bygget på nasjonal plan og over samme lest som andre fagskoleutdanninger i helse- og sosialfag, med felles emne 1. Emne 1 danner basis og skal videreføres i de enkelte fagspesifikke emnene 2- 4. Denne skal bidra til at studentene utvikler nødvendig kunnskap og forståelse i en bred og felles referanseramme for yrkesutøvere i helse- og sosialtjenestene. Denne referanserammen skal danne basis for utvikling av felles holdninger og ferdigheter. En sentral begrunnelse for en felles del er også ønsket om et bedre samarbeid mellom ansatte innen helse- og sosialsektoren.

Begrunnelse for fagskoleutdanning i kreftomsorg og lindrende pleie, 60 studiepoeng

Fagskoleutdanningen har som et overordnet mål å gi yrkesutøveren mulighet til å øke sin fagkompetanse og faglige bevissthet innen kreftomsorg og lindrende pleie. En utdanning i kreftomsorg og lindrende pleie gir opplæring i kreftsykdommer og behandlingsformer, forebyggende arbeid og konsekvenser av sykdom og behandling, rehabilitering og habilitering i tillegg til lindrende pleie og omsorg ved livets slutt.

Selv om behandlingen blir bedre og stadig flere overlever, er det også stadig flere som rammes. I følge Kreftregisteret var det 32 592 nye krefttilfeller i 2015, og det forventes en økning i antall krefttilfeller i tiden fremover. Kreftregisterets prognoser tilsier at i 2030 vil nesten 40 000 personer få kreft årlig. En økning i antallet krefttilfeller innebærer også at flere trenger kreftbehandling, noe både sykehus og kommunehelsetjenesten må være rustet for. *Sammen- mot kreft. Nasjonal kreftstrategi 2013- 2017* har som et hovedmål å legge til rette for at en god kreftomsorg i Norge skal bli bedre. I følge kreftstrategien er en av de store utfordringene for norsk kreftomsorg den betydelige økningen man vil se i nye krefttilfeller i årene som kommer. Denne økningen vil stille store krav til kapasitet og kompetanse i sykehusene, men vil i minst like stor grad være en utfordring for kommunale helse- og omsorgstjenester. Mye av behandlingen som tidligere ble utført ved sykehusene, utøves nå i kommunehelsetjenesten.

De kommunale helse- og omsorgstjenester vil få ansvar for flere og sykere kreftpasienter med sammensatte behov noe som gir behov for økt kompetanse på alle nivå i helsetjenesten. Kreft er en sykdom som rammer ikke bare den enkelte, men også familien og nettverket rundt. De pårørende må møtes og tas med i behandlingsfasen, rehabiliteringsfasen og i den lindrende fasen. I denne sammenheng er det også sentralt å fokusere på kreftsyke barn og barn som er pårørende til kreftsyke. Det er derfor viktig at det over hele landet er helsepersonell med bred og faglig kompetanse som kan mestre utfordringene man møter og som kan ta initiativ til å planlegge, organisere og iverksette tiltak i samarbeid med pasienter med kreft og deres pårørende både i og utenfor institusjon.

Lindrende pleie er tatt inn som en del av utdanningen og handler om helhetlig pleie og omsorg for uhelbredelige syke og døende uavhengig av diagnose. I kreftstrategien *Sammen- mot kreft 2013-2017* fremheves det at det er et behov for å legge til rette for lindrende behandling, pleie og omsorg i kommunene og at det fortsatt er store udekkede behov og mange utfordringer knyttet til å gi uhelbredelige syke og døende et faglig forsvarlig tjenestetilbud i kommunehelsetjenesten. Regjeringens plan (Omsorg 2020) for omsorgsfeltet 2015–2020 omfatter viktige tiltak for å styrke kvaliteten og kompetansen i omsorgstjenestene. I følge planene er regjeringen opptatt av å styrke kompetansen og tilbudet innen lindrende behandling og omsorg. De fremhever at for å kunne ivareta pasienter og pårørendes behov er det nødvendig med en tverrfaglig tilnærming som utnytter personell og kompetanse på bedre og nye måter, med mer integrerte tjenester i kommunene. Lindrende pleie praktiseres på alle områder og nivåer i helsevesenet og med kunnskap og kompetanse i lindrende pleie blir man mer trygg på å møte og gi omsorg og pleie til mennesker med uhelbredelig sykdom og kort forventet levetid. Siden det vil være behov for helsepersonell som har faglig og personlig kompetanse knyttet til dette arbeidet vil en slik tilleggskompetanse også kunne bidra til oppbygging av et godt faglig tilbud både i kommunehelsetjenesten og ved sykehus.

Fagskoleutdanningen gjennomføres som et deltidsstudium over to år med omfang tilsvarende ett år som heltidsstudium.

Løpende skikkethetsvurdering av den enkelte student foregår kontinuerlig gjennom hele studieløpet, både i den teoretiske og den praktiske delen av studiet. Fagskolen skal i henhold til Lov om høyere yrkesfaglig utdanning § 26 foreta en helhetsvurdering av en students faglige og personlige forutsetninger for å kunne fungere i yrket.

Alle studenter som fullfører og består utdanningen, vil få vitnemål med gradsbevevnelsen fagskolegrad.

2. Forventet læringsutbytte

Læringsutbytte deles inn i områdene kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.

2.1 Kunnskaper

Kandidaten;

- har kunnskap om kreftsykdommer, symptomer, lindrende pleie, behandlingsformer, konsekvenser og bivirkninger av sykdom og behandling
- har kunnskap om utfordringer, sorg- og krisereaksjoner og påvirkninger på det sosiale nettverket i ulike faser i sykdomsforløpet både for pasient og pårørende
- har kunnskap om kreftforekomst, risikofaktorer og forebygging av kreftsykdommer og rehabilitering av kreftpasienter
- har innsikt i sosiale rettigheter og lovgivning som er relevant for pasienter og pårørende i sykdomsforløpet
- har kunnskap om ulike faginstanser, hjelpeapparat og andre yrkesgrupper innen kreftomsorg og lindrende pleie
- kan oppdatere sin kunnskap om de vanligste kreftsykdommer og behandlingsformer
- forstår betydningen av kreftomsorg og lindrende pleie i et folkehelseperspektiv
- kunnskap om lindrende pleie og omsorg ved livets slutt

2.2 Ferdigheter

Kandidaten;

- kan anvende kunnskap om kreftsykdommer og behandling i observasjon av symptomer og bivirkninger hos den enkelte pasient
- kan anvende ulike kommunikasjonsformer i samtale med pasient og pårørende
- kan kartlegge, identifisere, planlegge og gjennomføre lindrende tiltak i samarbeid med pasient og pårørende
- kan finne informasjon og fagstoff som er relevante for problemstillinger knyttet til arbeid med kreftomsorg og lindrende pleie
- kan anvende kunnskap om sorg- og krisereaksjoner i møte med alvorlig syke og deres pårørende
- kan anvende etiske prinsipper i utøvelsen av omsorg og lindrende pleie ved livets slutt

2.3 Generell kompetanse

Kandidaten;

- har forståelse for faglige og etiske utfordringer og dilemmaer i utøvelsen av kreftomsorg og lindrende pleie
- har utviklet en etisk grunnholdning i arbeidet med alvorlig syke pasienter og deres pårørende som kommer til uttrykk ved at yrkesutøvelsen ivaretar brukermedvirkning, mestring og pasientens integritet
- kan utføre omsorg og lindrende pleie etter pasientens individuelle ønsker og behov
- kan utvikle arbeidsmetoder til brukergruppene gjennom kunnskapsdeling, bevisstgjøring og etisk refleksjon på arbeidsplassen
- kan bygge relasjoner og samarbeide med kolleger og andre yrkesgrupper for å ivareta pasientens helhetlige behov knyttet til sykdom, lidelse og død

Ansvars- og funksjonsområde

Fagskoleutdanningen har som mål å utdanne reflekterte yrkesutøvere som med høy yrkesetisk forståelse, kan ta initiativ til å utføre målrettet pleie og omsorg til kreftpasienter i alle aldre, og deres pårørende. Studenten skal etter fullført utdanning være funksjonsdyktig innen fagområdet. Hensikten med utdanningen kreftomsorg og lindrende pleie er å utdanne velkvalifiserte yrkesutøvere som kan utføre pleie og omsorg til pasienter innenfor og utenfor institusjonen samt bistå deres pårørende, som kan være både barn, ungdom og voksne. Utøvelsen skal være i samsvar med helselovgivningens krav til yrkesutøvelse og fagets kunnskaper og verdier. Studenten skal gjennom utdanningen utvikle og tilegne seg en personlig og faglig kompetanse for å kunne hjelpe målgruppen og deres pårørende til å møte de utfordringene de står overfor i forbindelse med kreftsykdom, behandling, konsekvenser av behandling eller en verdig død.

Tjenesteområder

Tjenesteområder innen kreftomsorg og lindrende pleie omfatter blant annet:

- Spesialisthelsetjenesten: Sykehusavdelinger med kreftpasienter, poliklinikker eller onkologiske avdelinger
- Kommunehelsetjenesten: Palliativ enhet i sykehjem, sykehjemsavdelinger eller åpen omsorg

3. Opptakskrav

Krav til opptak er fullført og bestått videregående opplæring med fagbrev /vitnemål fra studieretning for helse- og oppvekstfag, som:

- helsefagarbeider
- omsorgsarbeider
- hjelpepleier

Søkere som kan dokumentere at de skal gjennomføre fagprøve etter opptaksfristen, kan tildeles plass på vilkår om bestått prøve.

Søkere uten fagbrev som vurderes tatt opp til studier ved Fagskolen i Østfold på bakgrunn av realkompetansevurdering må kunne dokumentere minst fem års relevant yrkespraksis (omregnet til heltidsstilling) eller skolegang. Det må også kunne dokumenteres tilstrekkelig grunnlag i felles allmenne fag tilsvarende læreplanene i Vg1 og Vg2 i yrkesfaglige utdanningsprogram.

Søkere må fremlegge politiattest ved opptak.

Søkere med utenlandsk utdanning

Søkere med fullført videregående opplæring fra de andre nordiske landene er kvalifiserte for opptak når den videregående opplæringen i de respektive landene gir generelt opptaksgrunnlag til tertiærutdanning tilsvarende norsk ett-årig fagskoleutdanning i helse- og oppvekstfag og som beskrevet ovenfor.

Søkere utenfor Norden må dokumentere opplæring og praksis ved autorisert translatør, og ha bestått eller ha likeverdig realkompetanse i de felles allmenne fagene tilsvarende Vg1 og Vg2 i yrkesfaglige studieretninger i Kunnskapsløftet 2006.

Søkere må ha kunnskaper i norsk tilsvarende test for høyere nivå med minimum ferdighetsnivå på B2.

Klage på opptak

Det er mulig å klage på vedtak om opptak, jmf. forskrift om opptak, studier og eksamen ved Fagskolen i Østfold

Realkompetansevurdering

Søkere som ikke fyller kravene til generelt opptaksgrunnlag og har fylt 23 år, kan søke opptak på grunnlag av realkompetanse ved Fagskolen i Østfold. Søkeren må ha minst fem års yrkespraksis. Yrkespraksis må være relevant til studieprogrammet det søkes på. Relevant utdanning kan utgjøre inntil to av disse fem årene. Søkeren må vise til realkompetanse i felles allmenne fag tilsvarende læreplanene i Vg1 og Vg2 i yrkesfaglige utdanningsprogram.

Relevant praksis

For studieretning kreftomsorg og lindrende pleie er relevant praksis arbeidsoppgaver innen stell og pleie i helse- og omsorgssektoren, både offentlig og privat. Det er vanskelig å gjengi en uttømmende liste men eksempler er sykehjem, hjemmesykepleien, sykehus, helsehus, omsorgsbolig etc.

4. Tekniske forutsetninger

Studentene må disponere egen PC under studiet. Oppdaterte spesifikasjoner og programvare på bærbar PC ligger tilgjengelig som veiledning på skolens hjemmeside.

Skolen tilbyr trådløs tilgang til internett og multifunksjonsmaskiner med mulighet for utskrift, kopiering og skanning. I tillegg får hver student egen epost og tilgang til programpakken O365. Skolen er bestykket med interaktive tavler og White Board i alle undervisningsrom og studentene disponerer 11 grupperom med tilgang til visningsskjerm for PC og White Board. I tillegg er det infoskjermer i hver etasje.

Skolen har egen systemansvarlig som vedlikeholder skolens datautstyr og yter service til studenter. I tillegg har studentene muligheten for support gjennom fylkeskommunens hjelpdesk.

Skolens formelle pedagogiske arbeidsflate er læringsplattformen, for tiden Fronter. Der publiseres lokal forskrift, studieplaner, arbeidskrav, undervisningsplaner, beskjeder etc. Innleveringer og veiledning på skriftlig studiearbeid gjøres i skolens læringsplattform. Ved starten av studiet får studentene opplæring i skolens digitale læringsplattform som vedlikeholdes under studiet ved aktiv bruk.

5. Studietilbudets innhold, omfang og organisering

Studiet er lagt opp med 5 emner med teoretisk innhold, i tillegg kommer praksis som eget emne. Denne sammenheng mellom teori og praksis er i den hensikt å utvikle kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse innen fagområdet. Teoriundervisning og veiledning utgjør i snitt 8 timer i uken og studenten har ansvar for å delta aktivt i opplæringen. Det forventes at studentens selvstudium utgjør omtrent 9 timer pr uke.

5.1 Innhold

Tabellen viser en oversikt over emner med studiepoeng og antall uker (praksis er inkludert i emnene)	Studiepoeng
EMNE 1 Felles innholdsdel 1a. Arbeidsformer og metoder i studiet 1b. Helse- og oppvekstfagene i samfunnet 1c. Etikk 1d. Kommunikasjon og samhandling 1e. Stats- og kommunalkunnskap, helse- og oppvekstpolitikk 1f. Sosiologi og psykologi	14 sp 18 uker 1. semester
EMNE 2 Kreftsykdommer og behandlingsformer 2a. En kreftdiagnose – hva det kan innebære for pasienten og pårørende 2b. Kunnskap om kreftsykdommer 2c. Konsekvenser av sykdom og behandling	11 sp 14 uker 1. semester
EMNE 3 Rehabilitering 3a. Deltagere i rehabiliteringsprosessen 3b. Rehabilitering og habilitering 3c. Samfunnets tilbud og ressurser	11 sp 14 uker 1. semester
EMNE 4 4a. Lindrende omsorg i et samfunnsperspektiv 4b. Kommunikasjon og samhandling 4c. Sentrale begrep 4d. Symptomlindring 4e. Pleie og omsorg ved livets slutt	11 sp 14 uker 1. semester
EMNE 5 Hovedprosjekt	13 sp. 16 uker 4. semester
Sum inkludert praksis	60 sp 76 uker

5.2 Omfang

Deltidstudiet er organisert i følgende emner fordelt over 2 skoleår:

Emner	Studiepoeng	Varighet i uker over 1 år	Varighet i uker, deltid over 2 år
Emne 1	14	9	18
Emne 2	11	7	14
Emne 3	11	7	14
Emne 4	11	7	14
Emne 5	13	8	16
Inkl. praksis		(10)	Praksis utgjør ca. 20 % av samlet studietid (10 uker)
Totalt	60	38	76

Emner	Lærerstyrt undervisning gjennomsnittlig 6t/uke	Veiledning i basisgruppe eller individuelt gjennomsnittlig 2t/uke	Veiledet praksis	Forventet selvstudietid 7,5 t. pr. uke	
Emne 1	108	36		135	
Emne 2	85	28		105	
Emne 3	85	28		105	
Emne 4	85	28		105	
Emne 5	100	32		120	
Inkl. praksis			300	75	
Totalt	456	152	300	645	1553

6. Læringsformer

Utdanningen innebærer at studenten er i en prosess både i forhold til faglig kunnskaper og til egenutvikling. Gjennom pedagogisk ledelse skal studentene trekkes aktivt med i egen læringsprosess. Det forventes at den enkelte student viser initiativ, og tar ansvar for egen læring og felles læringsmiljø. Studenten skal reflektere over egen læringsprosess gjennom hele utdannelsen og det vil bli lagt vekt på logg og individuelle refleksjonsnotater i praksis og teori.

Prosesslæring vil tilstrebes ved at studentens egne erfaringer, praksiskunnskaper og teoretiske kunnskaper brukes gjennom utdanningen i form av storyline, rollespill, diskusjoner og dialoger. Arbeidsformene skal være relevante og hensiktsmessige for å oppnå læringsutbytte for utdanningen. Dette innebærer at studentene i tillegg til faglig utvikling også skal utvikle evne til samarbeid, kommunikasjon og praktisk yrkesutøvelse.

Studentene har praktisk erfaring innen egne fagområder, og denne gir anledning til å legge til rette for erfaringsbaserte læringsformer. Variasjon i valg av læringsmetoder er nødvendig for å oppnå en helhetlig kompetanse som omfatter både kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Videre beskrives aktuelle læringsformer.

Flipped classroom eller omvendt undervisning er en metode som snur tradisjonell undervisning på hodet. Det vil si at instruksjoner og forelesninger legges tilgjengelig på nettet, mens tiden i klasserommet blir brukt til oppgaveløsning og veiledning med lærer og medstudenter. Fordeler med omvendt undervisning er:

- Mer tid til veiledning med studentene
- Læring er uavhengig av tid og sted. Forelesninger og instruksjoner er alltid tilgjengelige for studentene for repetisjon,
- Studenter med fravær kan følge undervisningen
- Gir god mulighet for å sjekke ut forkunnskaper

Omvendt undervisning vil organiseres på ulike måter og i varierende grad. Det vanligste er kanskje å la studentene lese en tekst, gjennomgå en presentasjon eller se en videosnutt hjemme før undervisning. Omvendt undervisning organiseres gjennom skolens læringsplattform eller i One – Note ClassNote.

Forelesninger kan være en introduksjon til et tema, et overblikk over ett fagområde og et supplement til læring i gruppene på enkelte, vanskelig tilgjengelige emner. Forelesningene skal hjelpe studentene til å få et bedre overblikk og forståelse for fagene, og ikke minst inspirere dem til å søke mer kunnskap.

Veiledning - i utdanningen vil veiledning spille en sentral rolle som læringsarena. Studentene vil få veiledning både i studiesituasjonen på skolen, i praksis og i forbindelse med avsluttende oppgave. Veiledningen skal fungere som et bindeledd mellom personlig kompetanse, teoretisk kunnskap og yrkesspesifikke ferdigheter, som er sentrale begreper i utviklingen av en yrkesidentitet og samlet profesjonell kompetanse. I studiesammenheng er veiledning først og fremst en arena for samtaler rundt ulike deler av den utviklingen studenter skal igjennom i løpet av studiet.

Veiledning skal være støttende og igangsettende i forhold til studentenes læringsbehov og den har et helt klart kontrollaspekt i seg i forhold til å vurdere studentens kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.

Gruppen / studenten og veileder skal ha en felles forståelse med henblikk på veiledningens form og innhold. Veiledningen er studentenes arena og det som skjer må være tilpasset gruppens forutsetninger og behov.

Det vil være ulike former for veiledning og i hovedsak vil det være veiledning i forbindelse med arbeidskrav, i praksis og i forhold til studieprogresjon. Veiledning kan foregå i gruppe eller individuelt, muntlig eller skriftlig.

Det er viktig at student og veileder kommer fram til en enighet om veiledningsform, det er også viktig at selve veiledningen er gjenstand for evaluering. Veiledning handler om å være i en prosess og det vil derfor være naturlig at både læringsbehovene og arbeidsmåten i veiledningen vil endres i løpet av perioden. Det er utarbeidet egne retningslinjer for praksis og retningslinjer for arbeidskrav og hovedprosjekt hvor veiledningsformer er konkretisert.

For veiledning på større oppgaver vil responstiden settes til 2 virkedager. Studentene vil bli informert om responstid før innsending. For korte faglige spørsmål, eller praktiske henvendelser, har skolen satt responstiden for henvendelser som kommer etter kl. 12 til en virkedag. Kommer den før 12.00, vil responstiden være samme dag.

Simulering Simulering benyttes for å øve opp ferdigheter i observasjon av pasienter med ulike helsetilstander og praktiske prosedyrer ved hjelp av simuleringsskule Nursing Ann. Bruk av simulering styrker evnen til faglig refleksjon og evnen til samarbeid med andre.

Rollespill brukes som en arbeidsmetode gjennom flere emner i studiet. Metoden stimulerer til innlevelse, utfoldelse og praktisk trening på en eller flere praksissituasjoner der studentene skal oppøve samhandlingskompetanse i ulike situasjoner. Rollespill benyttes også som en pedagogisk forsterker av gjennomgått teori.

Gruppearbeid benyttes gjennom hele studietiden. Ved studiestart etableres basisgrupper på 4 – 6 studenter i hver gruppe. Gruppene vil kunne variere i sammensetning og størrelse gjennom studiet og har som hensikt å stimulere til tverrfaglig samarbeid, økt samhandling og styrking av relasjonskompetansen. Gruppearbeid er obligatorisk og forpliktende. Gruppene må utarbeide en gruppekontrakt og de må føre logg og skrive refleksjon over egen læring.

Prosjektarbeid organiseres både som individuelt arbeid og gruppearbeid. Studenten velger selv problemstilling og følger retningslinjer for prosjekt. Studenten finner en avgrenset problemstilling knyttet til tema for det aktuelle emnet, som skal bygge på læringsutbytte, samt refleksjoner og erfaringer fra praksis. Underveisvurdering omfatter faglig innhold, kommunikasjon, samarbeid, problemløsning, rapportering, prosjektarbeidet som prosess og den helhetlige kompetansen. Sluttvurderingen skal knyttes til gruppas sluttrapport/ produkt og presentasjon. Skolen har utarbeidet egne retningslinjer for arbeidskrav, hovedprosjekt og eksamen.

7. Praksis

Praksis er en obligatorisk del av studietiden og skal bidra til å styrke studentenes selvfølelse og motivasjon for egen utvikling. Studentene utvikler evnen til refleksjon samt at de opplever seg selv som en viktig del av virksomheten. Gjennom praksis skal studentene oppnå et læringsutbytte som gjenspeiler innholdet i teoriemnene. Praksis utgjør 20 % av samlet studietid, dvs. 300 timer over 10 uker. Det er satt av tid til en studiedag pr uke. For å nå læringsutbyttebeskrivelsene som utdanningsplanen omfatter, skal det legges til rette for at praksis gjennomføres etter at emne 2 er gjennomført. Videreutdanning innen kreftomsorg og lindrende pleie er et praktisk yrke som krever faglig kunnskaper. Læringsutbyttebeskrivelsene danner utgangspunktet for vurdering i praksisperioden, i tillegg skriver studentene egne læringsutbyttebeskrivelser. Studentene skal få mulighet til å gjennomføre praksis innen kreftomsorg og lindrende pleie. Praksisutplassering kan skje i sykehjem, sykehus, hjemmesykepleien, lindrende enhet etc. Det forutsettes at studenten deltar aktivt i praksisfeltet, fravær utover 10 % fører til ikke bestått praksis. Se *Håndbok for praksis*

Læringsutbytte praksis

Kunnskap

- Studenten har kunnskap om hvordan kreftsykdom og behandling kan påvirke pasienten fysisk, psykisk, sosialt og eksistensielt/ åndelig
- Studenten har kunnskap om hva som kjennetegner pasienter med alvorlig og uhelbredelig sykdom og hvordan kompleksiteten gir konsekvenser for omsorgsutøvelsen
- Studenten har kunnskap om faglige verktøy og standardiserte observasjonsskjemaer i arbeidet med å kartlegge funksjonsnivå, helsetilstand, symptomer, ressurser og behov hos den kreftsyke og/eller uhelbredelig syke og døende som er i en palliativ fase
- Studenten har kunnskap om verdier, målrettet kommunikasjon og etiske prinsipper for å kunne bygge gode relasjoner til pasienter med kreft, uhelbredelig syke, døende, pårørende og kollegaer
- Studenten har kunnskap om organisering av tjenestetilbudet knyttet til kreftomsorg og palliasjon og kjennskap til ansvar og oppgaver for aktører og samarbeidsparter i ulike pasientforløp
- Studenten har innsikt i kunnskapsbasert praksis og kan oppdatere sin kunnskap om utviklingsprosjekter knyttet til kreftomsorg og lindrende pleie

Ferdigheter

- Studenten kan anvende kunnskap om kreftsykdom og behandling til å observere symptomer og bivirkninger hos den enkelte pasient for å kunne delta behandling og rehabilitering og til å planlegge og iverksette tiltak som ivaretar pasientens behov for pleie og omsorg
- Studenten kan anvende kunnskap om den uhelbredelig syke eller døende pasient til å delta i behandling, og til å planlegge og iverksette tiltak som ivaretar pasientens behov for palliativ omsorg
- Studenten kan anvende kommunikasjonsformer profesjonelt i samarbeidet med pasienter, pårørende, frivillige, kollegaer og andre yrkesgrupper
- Studenten kan anvende kartleggingsverktøy og standardiserte observasjonsskjemaer som er tilpasset pasientgrupper på praksisplassen til å kartlegge helsetilstand, ressurser og symptomer og til å identifisere behov for lindrende tiltak hos pasienter med alvorlig og uhelbredelig sykdom og til pasienter som er i en palliativ fase
- Studenten kan kartlegge situasjoner i praksis og identifisere faglige og etiske problemstillinger og behov for å iverksette tiltak knyttet til den kreftsyke eller uhelbredelig syke og døende
- Studenten kan finne, bruke og henvise til informasjon og fagstoff som er relevant for problemstillinger i praksis

Generell kompetanse

- Studenten har utviklet en etisk grunnholdning som kommer til uttrykk ved at han/hun med fokus på brukermedvirkning ivaretar pasienten med kreft, den uhelbredelig syke og døende sin integritet, kan reflektere over egen praksis og begrunne sine vurderinger faglig, etisk og juridisk
- Studenten kan utføre lindrende omsorg til pasienter som er alvorlig syke og døende på en faglig forsvarlig måte og som ivaretar pasienters ønsker og individuelle behov og i tråd med pasientsentrert tilnærming og verdigrunnlaget for palliasjon
- Studenten kan bygge relasjoner og samarbeide med kolleger og andre faggrupper på tvers av avdelinger og etater i det tverrfaglige samarbeidet på arbeidsplassen for å ivareta pasientens helhetlige behov knyttet til sykdom, lidelse og død
- Studenten kan bidra til kvalitetsforbedring i omsorgen for alvorlig og uhelbredelig syke og døende pasienter gjennom kunnskapsdeling, veiledning, bevisstgjøring og etisk refleksjon på arbeidsplassen

Praksisplasser

Fagskolen i Østfold har ansvar for at praksisplasser skaffes, og/ eller godkjenner alltid praksisplasser. Skolen har egen praksiskoordinator som har som oppgave å skaffe og vedlikeholde intensjonsavtaler i forhold til praksisplasser. Fagskolen i Østfold tilbyr veilederkurs til alle praksisveiledere både gjennom kurs på skolen og ute på arbeidsplassen.

Praksis kan gjennomføres på to måter:

1. Praksis gjennomføres på annet arbeidsted enn der studenten har sitt tilsetningsforhold. Praksisstedet skal være innen fordypningsområdet. Se «Retningslinjer for praksis med praksishefte»
2. Praksis gjennomført som utviklingsarbeid på egen arbeidsplass er aktuelt for studenter som har sitt daglige arbeid innen fagfeltet. Studentene må i praksisperioden gjøre et utviklingsarbeid på egen arbeidsplass.

Se retningslinjer for utviklingsprosjekt på egen arbeidsplass.

Veiledning i praksis

Veiledning i praksis er en forutsetning for å oppnå utdanningens læringsutbytte og foregår kontinuerlig. Praksisstedet velger selv hvem som er praksisveileder. Kompetansen til veiledere i praksis kan variere, men skolen krever at disse har minimum samme utdanningsnivå som utdanningen. Praksisveiledere som ikke har veiledningskompetanse vil bli tilbudt veilederkurs for praksisveiledere, organisert av Fagskolen i Østfold.

Praksisveileder deltar sammen med faglærer fra skolen på minst 3 møter mellom praksissted og skole, oppstartsamtale, midtvurderings – og sluttvurderingssamtale. Disse møtene blir benyttet til:

- Veiledning i forhold til læringsutbytter
- Avklaring av forventninger
- Vurdering

Ved begge former for praksis blir studenten fulgt opp av skolens faglærer og praksisstedets veileder. Ved behov kan antallet veiledningstimer økes. I tillegg bør strukturert veiledning fra praksisveileder på arbeidsplassen foregå tilsvarende 1 timer pr. uke, i tillegg til den løpende behovsveiledningen. Formalisert veiledning og selvrefleksjon over tid bidrar til å tydeliggjøre den enkelte students personlige og faglige utvikling og som derigjennom bygger opp sin kompetanse innenfor fagområdet.

Arbeidskrav før/i praksisperioden:

- HHLR – kurs. Skolen tilbyr kurs i HHLR som er obligatorisk å gjennomføre innen praksisperiodens oppstart. Kurset er obligatorisk for alle utenom de som har gyldig HHLR kurs fra tidligere og kan fremlegge dokumentasjon på dette. Kurset består av:
 - Teoretisk e-læringskurs
 - Praktisk 4 timer kursdel (45 min x 4)
- Individuelt læringsutbytte for praksisperioden – leveres på fronter
- Individuelle refleksjonsnotat gjennom perioden – leveres på fronter
- Logg – oppbevares av student til bruk i veiledning

Arbeidskravene skal leveres på skolens læringsportal, fronter, innen gitt frist. Tilbakemelding fra faglærer på arbeidskrav, vil da skje via denne. Veiledning underveis kan foregå fysisk på studentens praksisplass eller via epost, telefon eller Microsoft Skype for business. Fleksibilitet er viktig for at tilbudet til studenten skal være best mulig. Både student og veileder i praksis har alltid mulighet til å kontakte lærer og administrasjonen på nett via Microsoft Skype for Business, telefon, eller epost, i tillegg til den avtalte oppstartsamtalen, midtvurderingen og sluttvurdering.

Forventninger til studenten:

- Gjøre seg kjent med kjent med praksisdokumenter og læringsutbyttebeskrivelser for praksis i studieplanen for studieretningen
- Skal utarbeide individuelle læringsutbytter for praksis og i samarbeid med faglærer og praksisveileder planlegge, oppsøke og benytte tilgjengelige læresituasjoner
- Holde praksisveileder fortløpende informert om hvilke læringsutbytter og områder studenten trenger spesielt fokus på
- Tilegne seg den faglige kunnskap som er aktuell på praksisstedet og nivå i utdanningen, og ut fra det planlegge og ta ansvar for egen læring og progresjon i praksis
- Klargjøre sitt behov for veiledning, ta initiativ og motta veiledning
- Sette seg inn i og følge arbeidslivet og praksisstedets regler og medvirke til et godt arbeidsmiljø
- Følge oppsatt vaktplan/turnus og følge veileders vakter i størst mulig grad

- Komme presis og følge arbeidsdagens lengde.
- Følge praksisstudiestedets retningslinjer for arbeidsantrekk
- Utføre og levere arbeidskrav til fastsatte frister
- Melde fravær til praksisstedet og faglærer

Se *Håndbok for praksis*.

8. Evaluering

Studiet evalueres både på emnenivå og skolenivå. Det er utarbeidet egne prosedyrer i skolens KS-system som ivaretar disse evalueringene.

9. Vurdering

I alle studiets emner skal studenten arbeide med og levere arbeidskrav som omhandler sentrale temaer innenfor studiet. Vurderingen skal ta utgangspunkt i overordnet læringsutbytte og læringsutbytte for det enkelte emne og foregår både gjennom undervisvurdering og sluttvurdering. Undervisvurderingen skal være både muntlig og skriftlig og skal tilpasses i forhold til studentens kompetanse og behov. I tillegg vil studentens innsats og samarbeidsevne inngå i en helhetlig vurdering av studentens samlede kompetanse.

Hvert emne og eksamen blir vurdert med karakter og tabellen under gir en kvalitativ beskrivelse av de enkelte karaktertrinn. Karakter A er beste karakter og E er dårligst karakter for å best emnet/eksamen. Karakter F innebærer at emnet/eksamen ikke er bestått.

Vurderingsuttrykket **bestått** og **ikke bestått**.

De konkrete kravene til karakterene skal forankres i emnets læringsutbyttebeskrivelser. Generelle retningslinjer for disse karakterene er:

Bestått

Besvarelsen/presentasjonen viser at studenten har faglig kunnskap innen hele emnet, og god kunnskap innen de mest sentrale områdene. Kravet om bred kunnskap i emnet betyr at det ikke kan være store kunnskapshull i deler av emnet. Manglende eller utilfredsstillende besvarelse av enkelte oppgaver kan derfor ikke kompenseres ved svært god besvarelse av andre. Oppgavene kan likevel vektas ulikt under vurderingen, avhengig av hvor sentrale de er for emnet.

Ikke bestått

Besvarelsen/presentasjonen viser at studenten har mangelfull kunnskap innen sentrale områder som inngår i emnet. Studenten har ikke tilstrekkelig faglig kunnskap, ferdigheter eller generell kompetanse til å kunne anvende det oppnådde læringsutbyttet fra emnet på en selvstendig måte.

Symbol	Betegnelse	Generell, ikke fagspesifikk beskrivelse av vurderingskriterier
A	Fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Studenten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet.
B	Meget god	Meget god prestasjon. Studenten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet.
C	God	Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Studenten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene.
D	Nokså god	En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Studenten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet.

E	Tilstrekkelig	Prestasjonen tilfredsstillende minimumskravene, men heller ikke mer. Studenten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.
F	Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstillende de faglige minimumskravene. Studenten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.

9.1 Vurdering av praksis

Vurdering av studentens innsats i praksisperioden foregår kontinuerlig. Den fortløpende vurderingen skal ta hensyn til rammefaktorer for praksis, studiets læringsutbytte, veiledningens innhold og valg av læresituasjoner.

Praksisperioden gjennomføres over minimum 10 uker med veiledning på egen yrkesutøvelse, av kvalifiserte praksisveiledere og av faglærer. Veiledningen skjer i forhold til læringsutbyttet beskrevet i utdanningsplanen og studentens egne læringsutbyttebeskrivelser. I løpet av praksisperioden gjennomføres en underveisvurdering. Både underveisvurdering og sluttvurdering forholder seg til bestemte arbeidskrav knyttet til praksis, og oppsatte kriterier for praksis.

Læringsutbyttebeskrivelsene for praksisperioden skal danne grunnlag for vurdering av bestått / ikke bestått praksisperiode. Praksis begynner med oppstartsamtaler med fokus på studieplanens og studentens egne læringsutbyttebeskrivelser. Halveis i praksisperioden får studenten en underveisvurdering av faglærer og praksisveileder. Underveisvurderingen danner grunnlag for studentens videre arbeid og fordypning i perioden. Sluttvurdering avspeiler studentens læringsutbytte for hele praksisperioden. Tilbakemelding gis både skriftlig og muntlig i forhold til egne mål og vurderingskriterier. Ved fare for ikke bestått praksis, skal studenten få skriftlig varsel senest 14 dager før avtalt sluttvurdering. Fravær i praksisperioden på over 10 % medfører at det ikke er grunnlag for vurdering og praksis vil bli ikke bestått.

9.2 Kriterier for vurdering av skriftlige arbeidskrav

Arbeidskravene og hovedprosjektet vurderes i forhold til følgende kriterier:

Krav til faglighet og kunnskap – Besvarelsen skal vise at den oppfyller oppgavens læringsutbyttebeskrivelser. Besvarelsen skal beskrive relevant funksjons- og ansvarsområde for studiet og gjenspeile praktiske problemstillinger innen det aktuelle emnet. Studenten skal benytte relevant teori for å belyse og faglig begrunne oppgavens besvarelse. Besvarelsen skal vise at studenten kan finne frem i relevant litteratur og vise forståelse for dokumentert arbeid og kunnskapsbasert praksis

Metode – Besvarelsen skal ta utgangspunkt i et praktisk case/eksempel og vise evne til å finne relevant litteratur, bruke kilder i behandlingen av eget materiale og til å vise saklig kildekritikk. Oppgaven må være utført i samsvar med gjeldende etiske retningslinjer for oppgaveskriving, herunder korrekt bruk av kilder. Besvarelsen skal ha en form som samsvarer med skolens retningslinjer for oppgaveskriving.

Selvstendighet og drøfting - Besvarelsen skal vise selvstendige vurderinger og at temaet behandles saklig, kritisk og analytisk med drøfting av standpunkter og påstander. Sammenheng mellom teori og praksis skal belyses ved hjelp av praksiseksempler.

Originalitet - Besvarelsen må ikke ha påfallende likhet med andre besvarelser eller annet publisert materiale. Se retningslinjer for arbeidskrav og hovedprosjekt.

10. Eksamen

Eksamen er basert på hovedprosjektets rapport, er todelt og består av et individuelt oppsummeringsnotat og en muntlig eksaminasjon. Oppsummeringsnotatet skal inneholde faglige, konkrete resultater fra hovedprosjektet og en vurdering over resultater. I tillegg utleveres en utfordring/problemstilling som studenten skal belyse. Oppsummeringsnotatet skal være på 2000 ord +/- 10 %, + tabeller, figurer og lignende. Oppsummeringsnotatet danner grunnlaget for den muntlige eksaminasjon. Den muntlige eksaminasjonen tar utgangspunkt i det skriftlige oppsummeringsnotatet og læringsutbyttebeskrivelsene studentene har satt for hovedprosjektet. Det gis en samlet karakter på eksamen hvor den muntlige delen veier tyngst dersom det er et sprik mellom muntlig og skriftlig prestasjonsnivå. Oppsummeringsnotatet og muntlig eksaminasjon vurderes av en intern og en ekstern sensor. Sensor skal ha faglig kompetanse på lik linje med lærerne. Det kan rekrutteres sensorer fra den videregående skolen, andre fagskoler, høyskoler og det lokale næringslivet. Gjennomføring av muntlig del av eksamen er beskrevet i retningslinjer for eksamen.

10.1. Rett til begrunnelse og klage over karakterfastsetting

Studenten har rett til å få en begrunnelse for karakterfastsettingen ved avsluttet emne eller eksamen. Krav om begrunnelse må fremsettes innen én uke fra studenten fikk kjennskap til karakteren, men likevel ikke mer enn tre uker fra karakteren ble kunngjort. Ved muntlig eksamen eller bedømmelse av praktiske ferdigheter må krav om slik begrunnelse fremsettes umiddelbart etter at karakteren er meddelt. En student kan klage skriftlig over karakteren innen tre uker etter at eksamensresultatet er kunngjort. Nærmere beskrivelse av forhold omkring begrunnelse og klage finnes i forskrift om opptak, studier og eksamen ved Fagskolen i Østfold § 4-3. *Rett til begrunnelse. Klage over karakterfastsetting.*

10.2 Klage over formelle feil ved eksamen

Etter §7 i fagskoleloven kan en student som har vært oppe til eksamen, prøve eller annet arbeid som bedømmes med karakter, klage over formelle feil. Klagebehandling er beskrevet i forskrift om opptak, studier og eksamen ved Fagskolen i Østfold § 4-2. *Klage over formelle feil ved eksamen.* Formelle feil kan være feil ved oppgaven, eksamensavvikling eller ved gjennomføring av sensuren. Klage over formelle feil ved eksamen må framsettes innen 3 uker etter at studenten er eller burde være kjent med forholdet som begrunner klagen.

11. Dokumentasjon

11.1 Vitnemål

Etter fullført og bestått fagskoleutdanning i «Kreftomsorg og lindrende pleie» utstedes det vitnemål. På vitnemålet fremgår fagfelt, fordypning og fagskolegrad. Vitnemålet omfatter de emner som inngår i utdanningen med emnets omfang i studiepoeng og de karakterene som er oppnådd. Beskrivelse av hovedprosjektet vil også framgå. Vitnemålet merkes med begrepet *Vocational Diploma (VD)* med tanke på internasjonal bruk.

11.2 Karakterutskrift

Det utstedes det kompetansebevis etter hvert fullført emne. Etter fullført, men ikke bestått fagskoleutdanning utstedes det kompetansebevis.

12. Litteratur

Litteratur og fagstoff i utdanningen endrer seg i takt med forskning og utvikling innen fagfeltet. For relevant litteratur i studiet henvises studenter til oppdaterte litteraturlister på skolen hjemmeside, under fanene «for studenter».

Vedlegg 1. Emnebeskrivelser

Emne 1: Felles innholdsdel

Emnekode	01HH05A
Omfang	14 studiepoeng
Innhold	Grunnelementer i helse- og sosialfagarbeidet og samfunnsfaglige emner.
Læringsutbytte	<p>Kunnskap Studenten</p> <ul style="list-style-type: none">• har kunnskap om menneskesyn, menneskerettigheter, yrkesetiske prinsipper og retningslinjer, og etisk refleksjon knyttet til arbeid i helse- og omsorgssektoren• har kunnskap om kommunikasjonsteori, -teknikker og -former, samhandling og konflikthåndtering knyttet til arbeid i helse- og omsorgssektoren• forstår kommunikasjonens betydning i samhandling med brukere, pårørende og kolleger• har innsikt i relevante lover og forskrifter innen helse- og omsorgssektoren som regulerer rettigheter, ansvar, plikter og kvaliteten på tjenestetilbud på kommunalt, regionalt og statlig nivå• har kunnskap om levekår og folkehelse i velferdsstatens utvikling, og om helse- og sosialpolitiske føringer• har kunnskap om begreper innen sosiologi og psykologi knyttet til enkeltindividet, familien og sosialt nettverk• har kunnskap om læring, IKT, studieteknikk og arbeidsformer i studiet <p>Ferdigheter Studenten</p> <ul style="list-style-type: none">• kan anvende kunnskap om yrkesetiske prinsipper og retningslinjer, til etisk refleksjon rundt praktiske og teoretiske problemstillinger i helse- og omsorgssektoren• kan anvende kunnskap om kommunikasjonsteori, -teknikker og -former til å samhandle profesjonelt med brukere, pårørende og kollegaer• kan anvende kunnskap innen sosiologi og psykologi til å motivere brukeren slik at han eller hun tar i bruk egne ressurser og opplever mestring• kan kartlegge aktuelle brukersituasjoner og iverksette relevante tiltak i samarbeid med kolleger og medstudenter• kan anvende aktuelt lovverk og forskrifter for helse- og omsorgssektoren i egen yrkesutøvelse• kan finne fagstoff og anvende kunnskap om læring, IKT, studieteknikk og arbeidsformer til å løse oppgaver i studiet

	<p>Generell kompetanse Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har forståelse for yrkes- og profesjonsetikk og hvordan dette påvirker yrkesutøvelsen • ser betydningen av å reflektere over egen praksis og begrunner sine vurderinger faglig og etisk • har utviklet en etisk grunnholdning som kommer til uttrykk gjennom refleksjon over egen atferd og kommunikasjon i situasjoner med brukere, pårørende og kollegaer • kan kommunisere og samhandle med brukere for å ivareta deres individuelle behov, i tråd med prinsipper om brukermedvirkning og respekt for enkeltindividets verdi og verdighet • kan bygge relasjoner basert på likeverdighet og respekt, slik at brukere og pårørende opplever trygghet og har tillit til tjenestetilbudet • kan samarbeide og bygge relasjoner til medstudenter og kolleger • har forståelse for betydningen sosiologi, psykologi, etikk og kommunikasjon har i egen yrkesutøvelse
<p>Tema</p>	<p>1a. Arbeidsformer og metoder i studiet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Studieteknikk - Prosjekt- og utviklingsarbeid - Teori og erfaringsbasert kunnskapsbygging - Refleksjon og refleksjonsmodeller - Aktiv læring - Informasjonsteknologi <p>1 b. Helse- og sosialfagene i samfunnet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Helse- og sosialfagenes historie og utvikling - Teorier og begreper innen helse- og sosialfagene - Aktuelle verdier og normer i samfunnet og i helse- og sosialfagene, hvordan de henger sammen og styrer praktisk handling. <p>1c. Etikk</p> <ul style="list-style-type: none"> - Menneskesyn og menneskeforståelse - Verdier og verdioppfatninger, livssyn - Menneskerettighetene - Etikk og moral, etiske dilemmaer - Etisk refleksjon og refleksjonsmodeller - Samfunnsmessige perspektiv og utfordringer i helse- og sosialsektoren sett i forhold til verdier og normer - Yrkesetikk - Taushetspliktens etiske sider - Brukermedvirkning - Samtykkekompetanse - makt, tvang og kontroll <p>1d. Kommunikasjon og samhandling</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kommunikasjonsteori - Konflikthåndtering - Tverrkulturell samhandling og kommunikasjon - Samhandling i smågrupper og i organisasjoner

	<ul style="list-style-type: none"> - Kommunikasjon i ett hjelperperspektiv - Relasjonskompetanse - Veiledningsteori og veiledning <p>1e. Stats- og kommunalkunnskap, helse og sosialpolitikk</p> <ul style="list-style-type: none"> - Samfunnets og velferdsstatens utvikling, helse- og sosialpolitiske prioriteringer - Levekår og folkehelse - Lover og forskrifter som regulerer helse- og sosialsektorens virkefelt - Helse- og sosialsektoren på kommunalt, regionalt og statlig nivå - Offentlig og privat ansvar og omsorg - Profesjonalisering i helse- og sosialsektoren - Økonomi og finansiering - Kvalitetssikring, internkontroll og kvalitetsutvikling - Kunnskapsbasert praksis - Omsorgsforskning <p>1f. Sosiologi og psykologi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Familien som sosial og kulturell institusjon - Helse- og sosial ulikhet og kulturelt mangfold - Roller, makt og avmakt - Utviklingsteorier, livsløpet - Emosjoner, behov og motivasjon - Kriser og forsvarsmekanismer - Gruppepsykologi og nettverksteori
Arbeidskrav	<ul style="list-style-type: none"> • Individuell skriftlig oppgave • Gruppeoppgave med skriftlig og muntlig presentasjon • Individuell refleksjon over egen læring <p>Arbeidskravene er obligatoriske og gir grunnlag for karakter i emnet</p>
Vurdering	<ul style="list-style-type: none"> • Formell vurdering av individuelle arbeidskrav med karakter A-F • Formell vurdering av arbeidskrav i gruppe med presentasjon. Vurderes til bestått/ikke bestått
Evaluering	<p>Evaluering av emnet gjennomføres i slutten av emnet på skolens digitale læringsplattform. Evalueringen er beskrevet i skolens kvalitetssystem.</p>
Litteratur	<p>For oppdatert litteratur knyttet til emnet henvises studenten til aktuell litteraturliste for studiet på skolens hjemmeside.</p>

Emne 2: Kreftsykdommer og behandlingsformer

Emnekode	01HH05B
Omfang	11 studiepoeng
Innhold	Emne 2 tar for seg ulike kreftdiagnoser, mulige årsaker og forebygging, deres utbredelse, diagnostisering og behandling. Emnene omhandler hvordan kreftsykdom griper inn i pasient og pårørendes liv og de reaksjoner og behov som kan oppstå som følge av sykdom og behandling
Læringsutbytte	<p>Kunnskaper Studenten</p> <ul style="list-style-type: none">• har kunnskap om hva det innebærer for pasient og pårørende å få en kreftdiagnose• har kunnskap om kreftpasienten og utfordringer knyttet til diagnose, behandling og å leve med kreftsykdom, og hvordan det kan påvirke pasienten fysisk, psykisk, sosialt og eksistensielt• har kunnskap om de vanligste kreftsykdommer hos barn og voksne, symptomer og ulike behandlingsformer• har kunnskap om konsekvenser av sykdom, behandling og bivirkninger knyttet til sykdom og behandling• har kunnskap om generelle behandlingsprinsipper, kurativ og palliativ behandling• har kunnskap om forebygging av kreft på ulike nivåer, kreftforekomst og risikofaktorer som kan føre til kreftsykdom• har innsikt i nasjonale planer, retningslinjer og anbefalinger knyttet til de ulike kreftsykdommer <p>Ferdigheter Studenten</p> <ul style="list-style-type: none">• kan kartlegge og identifisere psykiske reaksjoner hos kreftpasienten som angst, frykt, stress, krise og sorg og iverksette tiltak som ivaretar omsorgen for pasient og pårørende• kan anvende kunnskap om kreftsykdom for å kunne delta i behandling og observasjon, og til å planlegge og iverksette tiltak som ivaretar kreftpasientens behov for pleie og omsorg• kan anvende kunnskap om kreftbehandling i observasjon av symptomer og bivirkninger hos den enkelte pasient• kan kartlegge og identifisere behov for tiltak, knyttet til konsekvenser av sykdom og behandling hos den kreftsyke og iverksette tiltak i samarbeid med pasient <p>Generell kompetanse Studenten</p> <ul style="list-style-type: none">• kan utføre sitt arbeid i tråd med yrkesetiske retningslinjer og pasient- og brukerrettighetsloven, og kan ivareta kreftpasientens integritet og faglig forsvarlighet i yrkesutøvelsen• kan utføre omsorg og pleie etter kreftpasientens individuelle ønsker og behov

	<ul style="list-style-type: none"> • kan bygge relasjoner og samarbeide med kollegaer og andre yrkesgrupper for å ivareta pasientens helhetlige behov knyttet til sykdom og behandling • kan utvikle arbeidsmetoder til brukergrupper gjennom kunnskapsdeling, bevisstgjøring og etisk refleksjon på arbeidsplassen • har utviklet en etisk grunnholdning ift hva det innebærer å ha en kreftdiagnose og hvordan dette kan påvirke pasient, pårørende og det sosiale nettverket
Tema	<p>2a. En kreftdiagnose – hva det kan innebære for pasienten og pårørende</p> <ul style="list-style-type: none"> - eksistensielle utfordringer - psykiske reaksjoner - sosiale omveltninger - myter og ulike forestillinger om kreft <p>2b. Kunnskap om kreftsykdommer</p> <ul style="list-style-type: none"> - faser av kreftsykdommen og de vanligste kreftsykdommer hos barn og voksne - behandlingsformer - kreft som akutt og kronisk sykdom <p>2c. Konsekvenser av sykdom og behandling</p> <ul style="list-style-type: none"> - ernæringsforstyrrelser - nedsatt immunforsvar - fatigue - endret selvbilde og seksualitet - bivirkninger - forebyggende arbeid - kreftforekomst - risikofaktorer - forebygging av kreft på ulike nivåer
Arbeidskrav	<ul style="list-style-type: none"> • Individuell skriftlig oppgave • Gruppeoppgave med skriftlig og muntlig presentasjon • Individuell refleksjon over egen læring <p>Arbeidskravene er obligatoriske og gir grunnlag for karakter i emnet</p>
Vurdering	<ul style="list-style-type: none"> • Formell vurdering av individuell oppgave, karakter A-F. • Gruppearbeid med muntlig presentasjon vurderes til bestått/ ikke bestått • Refleksjonsnotat vurderes til bestått/ ikke bestått
Evaluering	<p>Evaluering av emnet gjennomføres i slutten av emnet på skolens digitale læringsplattform. Evalueringen er beskrevet i skolens kvalitetssystem.</p>
Litteratur	<p>For oppdatert litteratur knyttet til emnet henvises studenten til aktuell litteraturliste for studiet på skolens hjemmeside.</p>

Emne 3: Rehabilitering

Emnekode	01HH05C
Omfang	11 studiepoeng
Innhold	Omhandler deltakere i rehabiliteringsprosessen, rehabilitering og habilitering, samfunnets tilbud og ressurser.
Læringsutbytte	<p>Kunnskaper Studenten</p> <ul style="list-style-type: none">• har kunnskaper om deltakere i en rehabiliteringsprosess• har kunnskap om habilitering og rehabilitering hos kreftsyke• har innsikt i rettigheter knyttet til individuell plan og hvordan en slik plan kan bidra til en helhetlig og kontinuerlig tjenesteyting for pasienter med en kreftsykdom• har kunnskap om den offentlige helsetjenesten innen kreft og lindrende omsorg, sosiale støtte- og hjelpeordninger, trygderettigheter og relevante pasientorganisasjoner <p>Ferdigheter Studenten</p> <ul style="list-style-type: none">• kan anvende kunnskap om rehabilitering av kreftpasienter for å bidra i rehabiliteringen av kreftpasienten gjennom hele pasientforløpet• kan kartlegge og identifisere kreftpasientens ressurser og behov for tiltak knyttet til• kan anvende individuell plan som verktøy i arbeidet med et helhetlig tilbud for personer som har kreftsykdom <p>Generell kompetanse Studenten</p> <ul style="list-style-type: none">• har forståelse for hvordan en med utgangspunkt i funksjonsnivå ivaretar prinsipper om brukermedvirkning og mestring, og på en måte som møter behovet for meningsfull aktivitet for kreftpasienten• har forståelse for betydningen av tverrfaglig samarbeid i oppfølging av kreftpasienten og deres pårørende og er bevisst viktigheten av dette samarbeidet slik at pasient og pårørende kan ha en best mulig livskvalitet under og etter behandling
Tema	<p>3a. Deltagere i rehabiliteringsprosessen</p> <ul style="list-style-type: none">- pasienten- familien- barn og unge som pårørende- det sosiale nettverket- flerfaglig og tverrfaglig nettverk <p>3b. Rehabilitering og habilitering</p> <ul style="list-style-type: none">- informasjon og bevisstgjøring

	<ul style="list-style-type: none"> - kartlegging og realisering av individuelle mål - selvstendighet, mestring og funksjonsforbedring - nyorientering med utgangspunkt i prognose og diagnose - familiens og nettverkets betydning for rehabiliteringen <p>3c. Samfunnets tilbud og ressurser</p> <ul style="list-style-type: none"> - kunnskap om den offentlige helsetjenesten innen kreft og lindrende omsorg - sosiale støtte- og hjelpeordninger - trygderettigheter - pasientorganisasjoner (eks. Kreftforeningen)
Arbeidskrav	<ul style="list-style-type: none"> • Individuell skriftlig oppgave • Gruppeoppgave med skriftlig og muntlig presentasjon • Individuell refleksjon over egen læring <p>Arbeidskravene er obligatoriske og gir grunnlag for karakter i emnet</p>
Vurdering	<ul style="list-style-type: none"> • Formell vurdering av individuell oppgave, karakter A-F. • Gruppearbeid og muntlig presentasjon vurderes til bestått/ ikke bestått • Refleksjonsnotat vurderes til bestått/ ikke bestått
Evaluering	Evaluering av emnet gjennomføres i slutten av emnet på skolens digitale læringsplattform. Evalueringen er beskrevet i skolens kvalitetssystem.
Litteratur	For oppdatert litteratur knyttet til emnet henvises studenten til aktuell litteraturliste for studiet på skolens hjemmeside.

Emne 4: Lindrende omsorg ved livets slutt (palliasjon)

Emnekode	01HH05D
Omfang	11 studiepoeng
Innhold	Emne 4 tar utgangspunkt i hospicefilosofiens verdigrunnlag og omhandler palliativ pleie og omsorg til uhelbredelig syke og døende. Emnet tar for seg utfordringer i møte med den døende pasient og deres pårørende. Det fokuseres på symptomlindring, kommunikasjon og pleie og omsorg ved livets slutt.
Læringsutbytte	<p>Kunnskaper</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none">• har kunnskap om hospice filosofiens grunnverdier, egenart og plass i samfunnet• har kunnskap om palliativ behandling knyttet til uhelbredelig syke og døende• har kunnskap om ulike syn på sykdom og død i andre kulturer• har kunnskap om sorg- og krisereaksjoner knyttet til det å få en uhelbredelig sykdom• har kunnskap om de hyppigst forekommende symptomer og symptomlindring i en palliativ fase og ved nær forestående død• har innsikt i nasjonale planer, retningslinjer og anbefalinger knyttet til palliativ behandling• har kunnskap om ulike faglige kartleggingsverktøy som benyttes for kartlegging av symptomer hos pasienter som er i en palliativ fase• har kunnskap om begrepene mestring, håp og livskvalitet• har kunnskap om komplementær og alternativ behandling <p>Ferdigheter</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none">• kan anvende kunnskap om ulike psykiske reaksjoner for å identifisere angst, frykt, stress, krise og sorg i møte med pasienter og pårørende som er i livets slutfase• kan kartlegge situasjoner hos pasienter i livets slutfase, og identifisere faglige og etiske problemstillinger og behov for å iverksette tiltak• kan kartlegge pasientens behov, identifisere symptomer og iverksette lindrende tiltak i en palliativ fase og ved nær forestående død• kan anvende ulike kommunikasjonsformer i samtale med pasient og pårørende• kan anvende kunnskap om begrepene mestring, håp og livskvalitet og iverksetter tiltak som bidrar til best mulig mestring og livskvalitet for pasienter og pårørende

	<p>Generell kompetanse Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har forståelse og kan reflektere over faglige og etiske utfordringer og dilemmaer i livets slutfase • har forståelse for hvordan det er å leve med uhelbredelig sykdom både for pasient og pårørende • har utviklet en etisk grunnholdning i arbeidet med alvorlig syke og døende pasienter og deres pårørende som kommer til uttrykk ved at yrkesutøvelsen ivaretar brukermedvirkning, mestring og pasientens integritet • kan bygge relasjoner og samarbeide med kollegaer og andre yrkesgrupper for å ivareta pasientens helhetlige behov knyttet til sykdom, lidelse og død
<p>Tema</p>	<p>4a. Lindrende omsorg i et samfunnsperspektiv</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hospicefilosofien- hovedprinsipper - Palliasjon- grunnlagstenkning - Ulike syn på døden <ul style="list-style-type: none"> ○ døden i et historisk perspektiv ○ sykdom og død i ulike kulturer og livssyn ○ ritualer i forbindelse med død - Komplementær og alternativ behandling - Etiske utfordringer i livets slutfase - Eutanasi <p>4b. Kommunikasjon og samhandling</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kommunikasjon med den alvorlig syke og døende - Kommunikasjon med pårørende, inkludert barn/ unge - Å være hjelper <p>4c. Sentrale begrep</p> <ul style="list-style-type: none"> - Åndelig og eksistensiell omsorg - Sorg, krise og mestring - Håp, mening og livskvalitet - Gleden og humorens betydning - Ivaretagelse av pårørende - Barn og unge som pårørende <p>4d. Symptomlindring</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prinsipper ved symptomlindring uavhengig av diagnose - Symptomlindring <ul style="list-style-type: none"> ○ smerter ○ dyspnøe ○ kvalme/ oppkast ○ munnhuleproblemer ○ tørste/ ernæringsutfordringer ○ angst/ depresjon ○ obstipasjon ○ uro/ forvirring ○ fatigue - Kartleggingsverktøy

	<p>4e. Pleie og omsorg ved livets slutt</p> <ul style="list-style-type: none"> - Organisering av tjenester og tilbud til pasienter i livets slutfase - Den terminale pasient- de siste dager og timer - Pasientens opplevelse av velvære og livskvalitet - Det gode stellet - Etterlatte
Arbeidskrav	<ul style="list-style-type: none"> • Prosjektoppgave som gjennomføres i gruppe med tilhørende muntlig presentasjon • Individuelt oppsummeringsnotat knyttet til prosjektoppgaven • Individuell refleksjon over egen læring <p>Arbeidskravene er obligatoriske og gir grunnlag for karakter i emnet</p>
Vurdering	<ul style="list-style-type: none"> • Formell vurdering av individuelt oppsummeringsnotat, karakter A-F. • Prosjektoppgave i gruppe og muntlig presentasjon, karakter A-F • Refleksjonsnotat vurderes til bestått/ ikke bestått
Evaluering	<p>Evaluering av emnet gjennomføres i slutten av emnet på skolens digitale læringsplattform. Evalueringen er beskrevet i skolens kvalitetssystem.</p>
Litteratur	<p>For oppdatert litteratur knyttet til emnet henvises studenten til aktuell litteraturliste for studiet på skolens hjemmeside.</p>

Emne 5: Hovedprosjekt

Emnekode	01HH05E
Omfang	13 studiepoeng
Innhold	<p>Dette emnet er et obligatorisk fordypningsarbeid. Tema for fordypningen skal være praksisrettet, og konkret knyttet til praksis og et eller flere temaer i utdanningens emner. Studentene skal gjennom fordypningsarbeidet vise refleksjon og bruke både teori og erfaringer fra praksis. Hovedprosjektet skal gjennomføres i grupper på 4 – 6 studenter.</p>
Læringsutbytte	<p>Kunnskaper Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om prosjekt som arbeidsmetode for å løse utfordringer i yrkesfeltet kreftomsorg og lindrende pleie • har kunnskaper innenfor et selvvalgt fordypningstema innen fagfeltet kreftomsorg og lindrende pleie • forstår sin faggruppes betydning i yrkesfeltet og kan drøfte sammenhengen mellom teori og praksis innen fagfeltet kreftomsorg og lindrende pleie • har innsikt i relevante lover, forskrifter og planverk som gjelder fagfeltet kreftomsorg og lindrende pleie <p>Ferdigheter Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan kartlegge en situasjon innenfor fagfeltet kreftomsorg og lindrende pleie, identifisere en faglig problemstilling og behov for iverksetting av tiltak • kan finne informasjon og fagstoff som er relevant for fordypningsoppgavens problemstilling • kan anvende faglig kunnskap innen fagfeltet kreftomsorg og lindrende pleie på en teoretisk problemstilling <p>Generell kompetanse Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har utviklet en etisk grunnholdning i utøvelsen av arbeidet innen fagfeltet kreftomsorg og lindrende pleie • kan utføre arbeidet etter utvalgte målgrupper innen fagfeltet kreftomsorg og lindrende pleie sitt behov • har forståelse for yrkesetiske prinsipper i sitt arbeid innenfor fagfeltet kreftomsorg og lindrende pleie og etiske retningslinjer i forhold til skriftlige arbeider • kan bygge relasjoner med medstudenter og samarbeide om hovedprosjektet i grupper •
Arbeidskrav	<ul style="list-style-type: none"> • Skriftlig prosjektarbeid i gruppe på 7.500 ord +/- 10 % • Prosjektkontrakt • Presentasjon av prosjektarbeidet • Logg • Refleksjon over egen læring

Vurdering	<ul style="list-style-type: none">• Formell vurdering av skriftlig prosjektarbeid og presentasjon. Karakter A-F
Litteratur	For oppdatert litteratur knyttet til emnet henvises studenten til aktuell litteraturliste for studiet på skolens hjemmeside, http://fagskolen.ostfoldfk.no/